

Sandro Nielsen

Overvejelser angående det leksikografiske grundlag for en elektronisk bilingval regnskabsordbog

This paper describes some selected aspects of the pre-conceptual work in connection with an Internet-based Danish-English dictionary treating the field of accounting. The emphasis is on text-dependent and text-independent functions related to the intended user group, as this relationship is crucial in the design and preparation of this type of dictionary. In contrast to existing dictionaries within this field, this is a syntagmatic dictionary with many types of information that are designed to help the user produce and translate texts. The dictionary articles will contain such types of information as grammatical information, definitions, equivalents, pronunciation, collocations, phrases, cross-references and Internet links.

1. Indledning¹

I takt med den stigende globalisering af kapital- og lånemarkederne, er der opstået et behov for at kunne sammenligne regnskabsinformationer på tværs af brancher og landegrænser. Dette er hovedårsagen til, at Folketinget har vedtaget en ny dansk årsregnskabslov, der i højere grad end tidligere love afspejler den internationale udvikling, og gør det muligt for danske virksomheder at aflægge årsrapporter efter de internationale regnskabsstandarder (IAS). For at kunne foretage en sådan sammenligning, er det nødvendigt, at danske virksomheders regnskabsinformationer foreligger på engelsk.

Ved Handelshøjskolen i Århus arbejdes der på at fastlægge det leksikografiske grundlag for udarbejdelsen af en regnskabsordbog mellem sprogene dansk og engelsk. Den planlagte ordbog er tænkt som et praktisk anvendeligt redskab, der kan hjælpe danske virksomheder med at opfylde deres stadig stigende behov for at kunne fremlægge regnskabsinformationer på et sprogligt og regnskabsfagligt korrekt engelsk til fordel for deres respektive interessegrupper. Med henblik på, at ordbogen skal kunne bruges af så mange som muligt og være så praktisk anvendelig som muligt, er det hensigten, at den skal udarbejdes som en elektronisk ordbog, som brugerne gratis skal have adgang til på Internettet (shareware). Dette udelukker dog ikke muligheden for at udgive en trykt ordbog, der eksempelvis indeholder et uddrag af den elektroniske ordbog, såfremt der skulle vise sig et behov for en mere traditionel ordbogsudgave. I det følgende beskrives de foreløbige resultater af det indledende arbejde med udarbejdelsen af det leksikografiske grundlag for den elektroniske ordbog.

---

¹ Jeg vil gerne takke Richard Almind for hans konstruktive kommentarer til en tidligere version af manuskriptet.

2. Ordbogens funktioner

Når man skal fastlægge en ordbogs funktion, er det formålstjenligt at starte med at placere ordbogen i en typologi, da dette giver et praktisk anvendeligt udgangspunkt. Betragtningerne i forbindelse med den planlagte regnskabsordbog tager udgangspunkt i en forholdsvis ny typologi i den fagleksikografiske diskussion, som tager afsæt i ordbogens funktion, i modsætning til det mere traditionelle afsæt, der bygger på lingvistiske kategorier:

The difference between the various dictionaries is what they intend to inform about, not which information type they contain. (Bergenholtz/Kaufmann 1997:98)

Udgangspunktet består af to elementer, der tilsammen udgør et hele. For det første fastlægges brugerens grundlæggende behov for at anvende ordbogen, og her opererer man med en dikotomi, nemlig tekstafhængige og tekstuafhængige funktioner. Tekstafhængige funktioner er fx reception af tekster på modersmålet eller et fremmedsprog, produktion af tekster på modersmålet eller et fremmedsprog, og oversættelse af en tekst til modersmålet eller et fremmedsprog. Tekstuafhængige funktioner omfatter tilegnelse af encyklopædisk og/eller lingvistisk viden. Fordelen ved en sådan skelnen er, at man kan udarbejde multifunktionelle ordbøger, der på én gang er udarbejdet til at opfylde en flerhed af funktioner (Bergenholtz/Kaufmann 1997:98–99).

Da ordbogen skal anvendes som hjælp til at gøre danske virksomheders regnskabsinformationer tilgængelige på engelsk, er det oplagt, at ordbogen skal være en tekstafhængig fagordbog. For at få et fast udgangspunkt for ordbogsarbejdet, og på baggrund af den ovenfor nævnte fagordbogstypologi, er det nødvendigt nærmere at fastlægge ordbogens funktioner med forskellig vægt. De foreløbige undersøgelser har vist, at det for denne ordbogs vedkommende er hensigtsmæssigt at operere med tre funktioner, nemlig:

1. Den **primære funktion**: oversættelse af danske tekster til engelsk.
2. Den **sekundære funktion**: produktion af tekster på engelsk og reception af engelske tekster.
3. Den **tertiære funktion**: a) produktion af tekster på dansk, og b) reception af danske tekster.

Disse funktioner skal sammenholdes med den intenderede brugergruppe, samt brugernes sproglige og faglige kompetence, og disse kompetencer udgør det andet element.

3. Ordbogens intenderede brugergruppe

Brugerens faglige og sproglige kompetence spiller derfor også en afgørende rolle, idet forskellige kompetencer gør, at man som bruger vil anvende en ordbog til opfyldelse af forskellige (del)funktioner. Igen er der behov for at have nogle generelle retningslinjer, man kan tage udgangspunkt i, og i den nyere leksikografiske litteratur skelnes der mellem tre overordnede brugergrupper, nemlig fagfolk, halvfagfolk og lægfolk (Bergenholtz/Kaufmann 1997:98–99). Denne trikotomi er et udmærket udgangspunkt for en fagordbog, men den kan ikke stå alene.

For at kunne sammenholde ordbogens funktioner og brugernes behov og kompetencer er det nødvendigt at udarbejde en brugerprofil over ordbogens intenderede brugergruppe. Brugerprofilen viser den intenderede målgruppes leksikografiske behov, som ordbogen skal opfylde, på baggrund af en analyse af brugergruppens faglige indsigt og fagsproglige kompetence på henholdsvis modersmålet og fremmedsproget. Den planlagte ordbogs brugergruppe udgøres af følgende undergrupper:

1. Den **primære brugergruppe**: translatører og sekretærer.
2. Den **sekundære brugergruppe**: regnskabseksperter.
3. Den **tertiære brugergruppe**: studerende og andre med interesse i danske årsrapporter mv.

Det må antages, at både den regnskabskyndige ekspert og translatøren (sprogeksperten) vil være direkte involveret i udarbejdelsen af danske virksomheders årsrapporter og anden regnskabsinformation på engelsk. En foreløbig undersøgelse har godtgjort, at udvalgte internationale revisionsfirmaer i Danmark primært foretager oversættelser af virksomhedernes danske regnskabstekster, og revisionsfirmaerne har ofte deres egne oversætterafdelinger, hvor translatører forestår oversættelsen af teksterne i samarbejde med firmaets regnskabseksperter.

På baggrund af den leksikografiske teori og eksisterende brugerundersøgelser, kan man gå ud fra, at den **primære brugergruppe** består af personer med høj sproglig kompetence og lille til middel faglig kompetence, med det in mente, at gruppen sekretærer omfatter erfarne såvel som uerfarne sekretærer, afhængigt af hvilken type virksomhed de er ansat i, og hvor længe de har været ansat. Altså til en vis grad sproglige og faglige halveksperter. Den **sekundære brugergruppe** består af personer med høj faglig kompetence og lille til middel sproglig kompetence (modersmål såvel som fremmedsprog). Dette indebærer, at ordbogen, i forbindelse med sin funktion som produktions- og oversættelsesordbog, skal indeholde en del oplysninger angående grammatiske aspekter på fremmedsproget for at opfylde ordbogens funktioner (se fx Duvå/Laursen/Maidahl 1992:112–114, og Lindemann 2000:195). Disse oplysninger vil være relevante for både den primære og den sekundære målgruppe. Den primære målgruppe vil dog have et større behov for faglige oplysninger i form af definitioner af de danske termer end den sekundære målgruppe. For begge brugergrupper vedkommende er der behov for faglige oplysninger til at differentiere

mellem engelske ækvivalenter i de tilfælde, hvor en dansk term kan oversættes til flere forskellige engelske termer, afhængig af betydningen. Uden sådanne faglige oplysninger, vil ordbogen ikke opfylde brugernes krav.

4. Konsekvenser for ordbogens koncipering

For bedst at opfylde disse funktioner og brugernes krav skal ordbogen som udgangspunkt være en syntagmatisk fagordbog, dvs. en ordbog, der udover at behandle enkeltstående ord også behandler helheder af ord, som er forbundet med hinanden, fx fraser. Hermed adskiller ordbogen sig fra de eksisterende ordbøger inden for området, der kun i begrænset omfang behandler korte og lange sammensætninger af ord, fx kollokationer, sproglige konstruktioner/strukturer, faste udtryk og fraser/sætninger (jf. Lindemann 2000:195). Endvidere skal ordbogen udarbejdes i elektronisk form, med de øgede muligheder dette giver for leksikograferne og brugerne.

På baggrund af ordbogens brugergruppe og ordbogens funktioner, skal lemmata omfatte både fagtermer og almensproglige ord, som forekommer i regnskabstekster, således at brugernes leksikografiske behov i størst muligt omfang kan tilgodeses. Dette er endvidere i tråd med den nyere leksikografiske litteratur:

Vi mener ikke, at kun fagord/termer skal medtages, men at det af hensyn til brugerens behov er væsentligt, at også andre ord, der er specielt relevante for det pågældende fagområde, medtages som lemmata. (Duvå/ Laursen 1995:98)

Typiske eksempler på andre ord end fagord/termer er ord, der anvendes i regnskabstekster både i deres dagligdags betydning og i en speciel faglig betydning, samt ord, der volder særlige problemer ved oversættelse til engelsk, fx fordi der er flere forskellige mulige oversættelser, hvoraf kun én er rigtig i den konkrete faglige sammenhæng. Et eksempel er verbet *afslutte*, der bl.a. kan betyde 1) færdiggøre (*finish*), 2) indgå (*conclude*), og 3) gøre op (*close*).

Dette betyder for den planlagte ordbog, at leksikograferne, for så vidt angår lemmata, skal arbejde med følgende inddelinger:

1. Ordklasser, primært en traditionel grammatisk baseret kategorisering:

- substantiver
- verber
- adjektiver
- adverbier
- præpositioner
- forkortelser
- flerordstermer

2. Bøjning af ord i de forskellige ordklasser, dvs.: komparation, konjugation og fleksion.

3. Derivation

4. Kollokationer, der kan indeholde en kombination af fagtermer og almensproglige ord, som fx:

- adjektiv + substantiv, fx: *forventede brugstid, afholdte omkostninger*
- verbum + substantiv, fx: *indgå en leasingaftale*
- verbum + præposition, fx: *opgøre til* [laveste værdi af kostpris], *medtage under* [materielle anlægsaktiver]
- verbum + adverbium, fx: *opgøre pålideligt*

5. Fraser, der kan være dele af eller udgøre hele ledsætninger og hel-sætninger. Denne type syntagmatiske oplysninger kan illustreres med følgende eksempel, der alle viser mulige oversættelser af verbet *indregne* i forskellige sammenhænge:

grunde og bygninger er indregnet til dagsværdi = land and buildings are shown at fair value

valutareguleringer indregnes direkte på egenkapitalen = exchange differences are taken to shareholders' equity

tab på udenlandsk valuta er indregnet på egenkapitalen = foreign exchange losses at the balance sheet date were recognised in shareholders' equity

I de tilfælde, hvor lemmata primært udgøres af fagtermer, vil fraserne indeholde et større antal almensproglige ord, som typisk forekommer i regnskabstekster.

Erfaringen viser, at ikke-sproglige fagfolk og fagligt mindre erfarne sprogmedarbejdere har en tendens til at "tænke på dansk", når de skal udtrykke sig skriftligt og mundtligt på engelsk. Dette resulterer i produktionen af grammatisk ukorrekte tekster på fremmedsproget, der samtidig er uidiomatiske. Derfor skal leksikograferne tage højde for forskellige grammatiske aspekter, der kan hjælpe ordbogens brugere med at oversætte tekster til og producere tekster på engelsk.

Grammatiske oplysninger vedrørende de engelske ækvivalenter er vigtige for at understøtte oversættelse til og produktion af tekster på fremmedsproget. Dette er især vigtigt i de tilfælde, hvor de engelske ækvivalenters grammatiske egenskaber er forskellige fra de danske lemmatas. I det følgende gives nogle udvalgte eksempler på, hvilke aspekter, der kan være tale om i forbindelse med sproget dansk og engelsk (se fx Hansen 1985:253–282). Der skelnes mellem grammatiske

aspekter på to niveauer, nemlig dem, som findes på ordplan (de to første eksempler) og dem, som findes på sætningsplan.

- I mange tilfælde har man på dansk et substantiv, som angiver et tælleligt begreb, medens det tilsvarende engelske substantiv angiver et ikke-tælleligt begreb, og det er ofte sådanne situationer, der volder problemer. To typiske eksempler er:
renter = interest □ *betale en rente på 5% = pay 5% interest/pay a rate of 5%;*
erfaringer = experience □ *de erfaringer vi har gjort = the experience we have had.*
- En anden form for numerusproblem er relevant, idet en dansk term i ental undertiden svarer til en engelsk term i flertal, fx: *årsregnskab = financial statements/annual accounts.*
- I andre tilfælde benyttes forskellige sproglige midler (sætningsstrukturer) på de to sprog, fx:
  - Dansk adjektiv brugt substantivisk svarer ofte til engelsk substantiv, fx: *det fordelagtige ved denne ordning er indlysende = the advantage of this scheme is obvious.*
  - Engelsk foretrækker hyppigt et adverbium, hvor dansk har præpositionsled, fx: *i stor udstrækning = extensively.*
  - Ved oversættelse til engelsk vil det jævnligt forekomme, at en dansk bisætning enten skal eller med fordel kan gengives på en anden måde end ved engelsk bisætning:
    - Indirekte spørgesætning, fx: *uden at anføre, hvor høj provisionen er = without stating the rate of commission.*
    - Relative sætninger, fx: *det provenu, der fremkommer ved salget = the proceeds of the sale.*
    - Begrundende sætninger, fx: *når vi har kunnet indtjene et overskud, forklares det ved ... = our ability to earn an operating profit is accounted for by ...*

For så vidt angår translatørers sproglige kompetence, må man som udgangspunkt gå ud fra, at de er i stand til at producere idiomatisk korrekte tekster på engelsk, men da translatører ikke pr. automatik er specialister inden for regnskabsvæsen, det dertil hørende fagsprog og den dertil hørende fagterminologi, vil der være behov for, at ordbogen kan hjælpe med til at producere og oversætte tekster på et idiomatisk korrekt engelsk fagsprog.

Ud over faglige, morfologiske og syntaktiske oplysninger, vil det også være relevant at inkludere oplysninger om de engelske ækvivalenteres udtale (fonetiske oplysninger). Sådanne oplysninger gives ikke i de eksisterende dansk-engelske fagordbøger, og i de traditionelle almen-

sproglige ordbøger er disse oplysninger medtaget i form af en fonetisk transskription. I en elektronisk ordbog vil det derimod være mere hensigtsmæssigt at bruge auditive midler og inkorporere en lydfil. Ved et klik på en ikon skal brugeren kunne høre udtalen af det pågældende engelske ord. Dette er også i tråd med den sekundære brugergruppes forventede kompetence inden for fonetikken samtidig med, at det understøtter det stigende behov for især medlemmerne af den sekundære brugergruppe at kunne føre samtaler og foretage mundtlige præsentationer på engelsk.

I forbindelse med de faglige oplysninger er det nødvendigt at fastlægge beskrivelsessproget med udgangspunkt i brugergruppen og de tekstafhængige funktioner. Ordbogen konciperes for danske brugere, og hensigten med de faglige forklaringer er at bibringe brugerne en forståelse for et lemmas betydning i en faglig kontekst samt evt. at tydeliggøre forskellen mellem et lemma og dets ækvivalent. For at reducere informationstabt til et minimum, er det mest formålstjenligt, at beskrivelsessproget er dansk. Formuleringen af definitionerne skal endvidere tage højde for brugernes faglige og sproglige niveau. Da regnskabseksperter må antages højst at være sproglige "halveksperter" og sprogeksperter højst at være faglige "halveksperter", skal definitionerne skrives, så de kan forstås af den primære brugergruppe bestående af sproglige halveksperter. Oplysningerne skal dog have en sådan faglighed, at definitionerne også kan forstås og anvendes af regnskabseksperter. En kombination af faglige oplysninger, der er tilgængelige og anvendelige for brugere, som ikke er fageksperter, og anvendelsen af det danske sprog, sikrer, at flest mulige af ordbogens intenderede brugere vil have gavn af oplysningerne. Det forudses dog, at definitionerne på et senere tidspunkt også skal foreligge på engelsk i form af oversættelser af de danske definitioner (se fx Schneider 1998: 320–321) til støtte for oversættelse til og produktion på engelsk.

5. Afgrænsning af fagområdet

For at sikre, at ordbogen indeholder de relevante opslagsord, er det nødvendigt at afgrænse ordbogens fagområde over for andre fagområder (jf. Pedersen 1995:83–85). Som udgangspunkt for fagområdets afgrænsning benytter leksikograferne den beskrivelse af årsrapportens indhold, som findes i den danske årsregnskabslov fra 2001 (Lov nr. 448 af 7. juni 2001 om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab mv.). Alle de regnskabsmæssige forhold, som er dækket i denne lov, medtages, og der skal samtidig medtages regnskabsinformationer for individuelle virksomheder såvel som koncernregnskaber. Denne afgrænsning af fagområdet er nødvendig for at sikre, at ordbogen kun indeholder fagtermer, der er relevante for fagområdet, og for at sikre, at flest mulige fagtermer inden for fagområdet medtages i selektionsprocessen (jf. afsnit 6). Dette indebærer, at ordbogen skal dække følgende regnskabsmæssige forhold:

1. Ledelsespåtegning
2. Revisionspåtegning
3. Ledelsesberetning
  - 3.1 Hovedaktiviteter
  - 3.2 Resultatudvikling
  - 3.3 Risikoprofil og risikostyring
  - 3.4 Hoved- og nøgletal
  - 3.5. Andre oplysninger, der er nødvendige for at give et retvisende billede
4. Beskrivelse af anvendt regnskabspraksis
5. Finansielle oplysninger
  - 5.1 Resultatopgørelse
  - 5.2 Balance
  - 5.3 Pengestrømsopgørelse
  - 5.4 Egenkapitalforklaring
  - 5.5 Noter
6. Evt. supplerende beretninger
  - 6.1 Miljøregnskab
  - 6.2 Videnregnskab
  - 6.3 Sociale og etiske forhold

De virksomheder, som er omfattet af loven, inddeles i 4 virksomhedsklasser, den såkaldte ”byggeklodsmodel”, der opdeler virksomhederne i klasserne A–D, afhængigt af virksomhedernes juridiske struktur og størrelse. De børsnoterede og statslige aktieselskaber (klasse D) er relevante for afgrænsning af ordbogens fagområde, da virksomheder i klasse D også skal opfylde kravene til virksomhederne i de øvrige klasser (jf. KPMG 2001:44–46).

6. Selektion

6.1 Indledende betragtninger

Denne inddeling i virksomhedsklasser medfører, at årsrapporterne fra de mest handlede selskaber på Københavns Fondsbørs (KFX-selskaber) skal indgå som grundlag for selektion af lemmata, ækvivalenter, kollokationer og fraser, da årsrapporterne ofte foreligger på både dansk og engelsk, og da disse selskaber i sagens natur har en stor international interessentflade.

Årsregnskabsloven er samtidig en rammelov, der skal udfyldes ved detailregulering ved hjælp af regnskabsvejledninger, der i dag udarbejdes af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, men som fremover skal udarbejdes af en uafhængig standardudstedende organisation med repræsentanter fra regnskabsbrugerne, regnskabsaflæggerne og revisorerne (jf. KPMG 2001:173–174). De fleste er på nuværende tidspunkt under ajourføring, men det er hensigten, at disse regnskabsvejledninger skal indgå på lige fod med loven som kilde for lemmaselektion og andre oplysninger.

De danske regnskabsvejledninger og årsregnskabsloven er i alt væsentligt i overensstemmelse med de tilsvarende internationale regn-

skabsstandarder (IAS – International Accounting Standards) og afgørelser fra det stående fortolkningsudvalg (SIC interpretations – Standing Interpretations Committee), hvorfor disse er relevante i forbindelse med lemmaselektion (i det omfang de foreligger i en dansk version), ækvivalentsselektion mv.

Finansielle virksomheder er ikke omfattet af den nye årsregnskabslov, men af lov om finansielle virksomheder og dertil hørende bekendtgørelser. Regnskabsbestemmelserne i denne lov er stort set identiske med de tilsvarende bestemmelser i den nye årsregnskabslov, og lov om finansielle virksomheder anvendes som kilde for søgning efter lemmata mv. (jf. KPMG 2001:5).

EU-kommissionen har fremsat forslag til forordning (Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder), der skal gælde for alle børsnoterede selskabers koncernregnskaber senest fra 2005; denne forordning er baseret på de internationale regnskabsstandarder. De relevante EU-dokumenter på dansk og engelsk inden for årsregnskabsområdet skal endvidere indgå som selektionsgrundlag.

6.2 Selektion af materiale

Materialet, der skal danne udgangspunkt for selektion af danske *lemmata, kollokationer og fraser*, skal være baseret på en analyse af tekster og hjælpemidler af følgende art:

- Danske love (inkl. kommenterede love), der gælder for årsrapporter.
- Bemærkninger til relevante lovforslag.
- Regnskabsrådets rapport om revision af årsregnskabsloven (1999).
- EU-retsakter, der gælder for årsrapporter.
- Relevante regnskabsvejledninger, -standarder og -fortolkninger.
- Håndbøger, lærebøger og lignende publikationer, herunder fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samt revisionsfirmaer.
- Årsrapporter fra danske virksomheder.
- Eksisterende dansk-engelske ordbøger, der behandler regnskabsterminologi.
- Eksisterende danske ordbøger, der behandler regnskabsterminologi.

Herudover skal regnskabseksperter konsulteres med henblik på at sikre, at alle relevante lemmata, kollokationer og fraser er medtaget.

Lemmata, kollokationer og fraser skal findes inden for de del-elementer, der tilsammen udgør årsrapporten, som nævnt ovenfor i afsnit 5.

Materialet, der skal danne udgangspunkt for selektion af engelske *ækvivalenter samt oversættelse af kollokationer og fraser*, skal være baseret på en analyse af tekster og hjælpemidler af følgende art:

- Engelsksprogede love og oversættelser af danske love, der gælder for årsrapporter.
- EU-retsakter, der gælder for årsrapporter.
- Relevante udenlandske regnskabsstandarder, fx IAS og SIC fortolkninger.

- Håndbøger, lærebøger og lignende publikationer på engelsk, herunder fra revisionsfirmaer.
- Årsrapporter fra danske og udenlandske virksomheder på engelsk.
- Eksisterende dansk-engelske og engelsk-danske ordbøger, der behandler regnskabsterminologi.
- Eksisterende engelske ordbøger, der behandler regnskabsterminologi.

Herudover skal regnskabseksperter konsulteres med henblik på at sikre, at alle relevante ækvivalenter er medtaget.

I de eksisterende dansk-engelske og engelsk-danske ordbøger, der behandler regnskabsterminologi, har der i mange år været en tradition for eksplicit at markere de engelske termer som tilhørende britisk engelsk terminologi (UK) og amerikansk engelsk terminologi (US) i det omfang de kun eller fortrinsvis anvendes i ét af de to geografiske sprogområder, jf. DEØ og FRY. I forbindelse med indførelsen af IAS i dansk regnskabspraksis, er det nødvendigt også at markere for IAS-terminologi.

6.3 Selektion af lemmata

Der er behov for klart at fastlægge kriterierne for selektion af lemmata, kollokationer og fraser, samt hvilket materiale, der skal danne grundlag for selektionen. Udgangspunktet er, at ordbogen skal være en maksimerende fagordbog, dvs. en ordbog, der forsøger at medtage så mange termer som muligt inden for det specificerede fagområde (jf. Nielsen 1989:59–60, og Nielsen 1994:37–38). På baggrund af en sammenligning med eksisterende fagordbøger må det formodes, at den elektroniske regnskabsordbog vil indeholde ca. 3.000 lemmata. Hertil skal lægges et ikke ubetydeligt antal kollokationer og fraser, men det er ikke muligt p.t. at fastsætte antallet nærmere.

Leksikograferne skal selektere alle fagtermer, der findes inden for de delområder, som udgøres af den oven for nævnte afgrænsning af fagområdet, samt andre ord, der er specielt relevante for fagområdet. Fagtermerne omfatter både enkeltordstermer og flerordstermer. Ved selektion af lemmata er det dog nødvendigt at lave en yderligere specificering af indholdet inden for de ovenfor nævnte områder med henblik på at få så mange termer med som muligt, altså en fagintern klassifikation (jf. Pedersen 1995:85–87). Dette indebærer, at der fx under årsrapportens punkt 5b balance skal foretages en yderligere inddeling af dette delelement, således at alle fagtermer, som kan indgå i en balance, selekteres.

Det er nødvendigt at opdele balancen i aktiver og forpligtelser og foretage en yderligere inddeling af fx aktiver i anlægsaktiver og omsætningsaktiver. Derefter skal hver af disse opdeles i deres bestanddele således, at fx omsætningsaktiver inddeles i undergrupperne varebeholdninger, tilgodehavender, værdipapirer og kapitalandele og likvide beholdninger. For at illustrere dette, vises nedenfor et eksempel på, hvilke hovedpunkter der indgår i en balances aktiver i et dansk årsregnskab (i kontoform):

- 1. Aktiver
  - 1.1 Anlægsaktiver
    - 1.1.1 Immaterielle anlægsaktiver
    - 1.1.2 Materielle anlægsaktiver
    - 1.1.3 Finansielle anlægsaktiver
  - 1.2 Omsætningsaktiver
    - 1.2.1 Varebeholdninger
    - 1.2.2 Tilgodehavender
    - 1.2.3 Værdipapirer og kapitalandele
    - 1.2.4 Likvide beholdninger

For at sikre, at flest mulige relevante fagtermer selekteres, er det nødvendigt at foretage en yderligere opdeling af omsætningsaktiverne således, at man kommer dybere ned i balancen og dens fagterminologi, altså en terminologisk klassifikation (jf. Pedersen 1995:87–90). Dette indebærer for eksempel, at varebeholdninger under omsætningsaktiver skal indeles således:

- 1.2.1 Varebeholdninger
  - 1.2.1.1 Råvarer og hjælpematerialer
  - 1.2.1.2 Varer under fremstilling
  - 1.2.1.3 Fremstillede varer og handelsvarer
  - 1.2.1.4 Forudbetalinger for varer

Dette skal kun opfattes som et eksempel på, hvorledes fagområdet skal opdeles for at få det bedste grundlag for selektion af alle relevante fagtermer, men det skal understreges, at den terminologiske klassifikation af balancens aktivside også omfatter anlægsaktiver og alle de forskellige underinddelinger af anlægs- og omsætningsaktiver. Tilsvarende forholdes med balancens forpligtelser.

I forbindelse med selektion af lemmata er det forudset, at Internetordbogen skal indeholde en komponent, hvor brugeren direkte kan henvende sig til leksikograferne med forslag til medtagelse af nye fagtermer eller henlede opmærksomheden på manglende fagtermer, kollokationer og fraser i ordbogen. For at undgå det rene anarki er det tanken, at det skal være op til leksikograferne at afgøre, hvorvidt de indkomne forslag skal medtages i ordbogen, men der opnås under alle omstændigheder en løbende og kontinuerlig ajourføring af ordbogens materiale, samt en direkte kontakt til ordbogens brugere.

7. Ordbogens opbygning

Den planlagte elektroniske ordbog kan indeles i et antal selvstændige byggede på samme måde som en trykt ordbog. Ordbogens centrale del er lemmalisten, men herudover skal ordbogen også indeholde et antal byggede, som i den traditionelle leksikografiske litteratur betegnes omtækster.

Lemmalisten udgøres af de artikler, som er inkorporeret i ordbogen, og artiklerne skal opbygges efter en standardskabelon således, at alle

artikler er opbygget efter det samme standardkoncept. I denne forbindelse er det hensigtsmæssigt at benytte et standardiseret artikelskema med felter til de enkelte oplysningstyper (jf. Nielsen 1995b: 210). Der skal udarbejdes ét fælles artikelskema for alle ordklasser, hvori de enkelte felter udfyldes efter behov, samtidig hermed sikres det, at der sker en systematisk og konsekvent placering af oplysningerne i alle artikler. På baggrund af de ovenfor anførte betragtninger om ordbogens brugergruppe(r) og funktion(er), skal artikelskemaet indeholde følgende oplysningstyper:

- *Lemma* – det danske lemma
- *Grammatiske oplysninger* – om det danske lemma, herunder fleksion
- *Faglig forklaring/definition* – vedr. det danske lemma
- *Ækvivalent* – den engelske term for det danske lemma
- *Grammatiske oplysninger* – om den engelske ækvivalent, herunder fleksion
- *Udtaleangivelse* – auditiv præsentation af den engelske ækvivalent
- *Faglig forklaring* – i det omfang ækvivalenten adskiller sig fagligt fra lemmaet
- *Kollokationer* – korte danske ordforbindelser med oversættelse til engelsk
- *Fraser* – lange danske ordforbindelser med oversættelse til engelsk
- *Synonymangivelse* – evt. synonymer til den engelske ækvivalent
- *Henvielse* – til relevante oplysninger i ordbogen eller på Internettet (links)

På grund af den begrænsede plads, der er på et skærbillede sammenholdt med, at nogle artikler vil have mange syntagmatiske oplysninger, er det nødvendigt at begrænse antallet af kollokationer og fraser, som vises, når man første gang ser en artikel. Dette betyder, at man maksimalt bliver præsenteret for de 5 vigtigste danske kollokationer og disses oversættelse til engelsk, men indeholder artiklen flere kollokationer, vil der være mulighed for at klikke på en ikon og få de øvrige kollokationer præsenteret. En tilsvarende præsentationsform skal anvendes for de danske fraser og disses engelske oversættelser.

Ordbogen skal have en flerhed af omtækster, hvoraf de to er i form af brugervejledninger, en teknisk og en leksikografisk. Den tekniske brugervejledning skal forklare de tekniske aspekter, der er forbundet med brugen af den elektroniske ordbog. Den leksikografiske brugervejledning skal informere brugeren om ordbogens opbygning, hvorledes artiklerne er bygget op, og hvorledes brugeren hurtigst og nemmest kan finde oplysningerne i ordbogen. Begge brugervejledningerne skal udformes således, at de fremstår som en kombination af illustrationer og tekst, der gensidigt støtter hinanden, da dette sikrer den optimale forståelse af indholdet (jf. Nielsen 1995a:172–174).

Herudover skal ordbogen indeholde omtækster i form af konkrete eksempler på de forskellige delelementer i årsrapporten (opstilling mv.). Der skal være direkte tilgang til disse modeleksempler (standardeksempler) fra artiklerne i det omfang, det er relevant for at opfylde ordbogens funktioner (jf. diskussionen i Nielsen 1994:108–112). Det er mest hensigtsmæssigt med komparative modeleksempler på både dansk og engelsk, som består af engelske oversættelser af de danske eksempler, fx en dansk balance og en engelsk oversættelse heraf, da man derved

opnår en fuldstændig overensstemmelse mellem informationerne i de danske og engelske tekster. Dette hjælper yderligere med til at illustrere terminologiske og syntaktiske forskelle mellem idiomatisk dansk og engelsk sprogbrug inden for fagområdet. I tilknytning til modeleksemplerne skal der være relevante links til autentiske danske, britiske og amerikanske årsrapporter, som er tilgængelige på Internettet.

Ordbogen skal endvidere have to indekser, et dansk og et engelsk (jf. Kirkness 1989, og Nielsen 1995a:181–184). Det danske indeks er en alfabetisk ordnet liste over alle de danske lemmata, og ved at klikke på et lemma, får man direkte adgang til den relevante artikel. Det engelske indeks er en alfabetisk ordnet liste over alle engelske ækvivalenter, der er anført i artiklerne. Ved at klikke på en engelsk ækvivalent, får man direkte adgang til den relevante artikel, og i de tilfælde hvor den engelske ækvivalent findes i mere end én artikel, får man valget mellem alle de relevante artikler. Disse to indekser tjener direkte til opfyldelse af ordbogens primære og sekundære funktion.

8. Tekstkondensering

I modsætning til trykte ordbøger er tekstkondensering i elektroniske ordbøger uhensigtsmæssig. For det første er der meget mere plads i databasen til rådighed til ordbogens oplysninger, og for det andet vil kondenserede tekststykker ikke blive fundet ved elektronisk søgning på ord og sammensætninger af ord, fx hvis de indlagte oplysninger bruger tilde (~) i stedet for lemma, og hvis der er indlagt kondenserede danske og/eller engelske fraser i databasen. Derfor bør udgangspunktet være, at der ikke foretages kondensering af den del af ordbogens tekst, der udgøres af de syntagmatiske oplysninger, hverken den udgangssproglige eller den målsproglige. Dette vil sikre det størst mulige udbytte af elektronisk søgning foretaget i forbindelse med et eller flere ord, fx kollokationer og fraser.

I forbindelse med kondensering af den tekst, der ses af brugeren på skærmen, kan tekstkondensering være nødvendig på grund af den ”begrænsede” plads på skærbilledet. Leksikograferne skal her nøje overveje, om der skal ske kondensering i den tekst, der vises på skærmen, og i givet fald, hvordan dette bedst gøres. I disse overvejelser, bør spørgsmålet om potentielt dårlig opløsning på skærme tages i betragtning.

9. Søgning og søgestrukturer

I en elektronisk ordbog, er det vigtigt at have en klart defineret søgestruktur, idet man ikke, som i en trykt ordbog, kan bladere fra side til side. Ganske vist kan noget sådant gøres i visse elektroniske ordbøger, som i bund og grund udelukkende er en trykt ordbog, der er overført direkte med indhold og layout til et elektronisk medium. Da den planlagte

Internetordbog skal konciperes og udarbejdes fra bunden, og derfor er født som en elektronisk ordbog, er der behov for nøje at overveje, hvilke søgemuligheder, brugeren skal have for at få det optimale udbytte af ordbogens oplysninger i forbindelse med tekstafhængige funktioner.

Der er to typer søgestrukturer/-behov til en given ordbog: leksikografens og brugerens, og disse to persongrupper stiller vidt forskellige krav til søgningen. Leksikografen ønsker meget detaljerede søgemuligheder og en tilsvarende detaljeret fremvisning, herunder en række statistiske oplysninger, som er brugeren uvedkommende. Til gengæld kan brugeren stå i to diametralt modsatte situationer: 1) Brugeren har et konkret problem, der skal løses, og ingen tid at spille, og 2) brugeren har masser af tid og tager udgangspunkt i et konkret problem, som måske allerede er løst, men hvor han blot søger bekræftelse, dvs. en form for infotainment. Gennemgangen af søgestrukturen/-erne i det følgende fokuserer kun på situation 1), dvs. brugeren med det konkrete, tidsbegrænsede problem.

9.1 Hvad brugeren får

Set fra et programmeringssynspunkt vil søgningen tage udgangspunkt i resultatet, dvs. det som brugeren har brug for i sidste ende. Layoutmæssigt får brugeren muligheden for at skrive søgeordet i ét, og kun ét, felt. Søgeordet kan være et enkelt ord eller en streng af flere ord og vil altid udgøres af alle ord i den præcise skrivemåde, som de står i dette søgefelt (logisk AND).

Brugen af søgefunktionen forventes at forløbe som i det følgende eksempel. Brugeren indtaster søgeordet i søgefeltet og bekræfter søgningen ved klik på en ikon. Det er kun muligt at søge én term ad gangen, men denne term vil kunne bestå af mere end ét ord og skal kunne være flekteret, dvs. skal kunne findes i sine bøjede former. Søgningen foretages først i artikeldelen, således at man finder forekomsten i (i prioriteret rækkefølge) fleksionsfelterne, lemmafeltet, feltet for eksempelsætningerne (dvs. felterne med kollokationer og fraser), og til sidst i omteksterne. Når søgeprocessen er afsluttet, vil brugeren få at vide, at søgningen har givet ét af følgende mulige resultater:

1. Søgeordet blev fundet x-antal gange i

- (a) Lemmaet,
- (b) antal artikler,
- (c) omteksterne.

2. Søgeordet er ikke fundet □ ønskes der søgt andet?/kontroller stavemåde.

Under hver af kategorierne 1(a) til 1(c), vil der være mulighed for at vise en automatisk genereret ”synopsis”, der kan bestå af de første to sætninger af omtekstens afsnit eller lemma og ækvivalent med grammatik, af artiklen etc. Af praktiske grunde, som er særligt vigtige set fra brugerens synspunkt, bør man være varsom med at anvende denne mulighed, da det ofte kan give u hensigtsmæssige og delvist vildledende resultater.

Mere detaljeret er resultatet ved en given søgning følgende:

1. Artiklen, hvor søgeordet stemmer overens med lemmaet.
2. Artiklen, hvor *grundformen* af søgeordet stemmer overens med lemmaet.
3. Links til artikler, hvor det præcise søgeord er en bestanddel af lemmaet.
4. Links til artikler, hvor grundformen af søgeordet er en bestanddel af lemmaet.
5. Links til artikler, med grundformen af søgeordet som en del af eksempel-sætningerne.
6. Links til steder, hvor det præcise søgeord optræder i omtæksterne.
7. Links til links til artikler, hvor grundformen af søgeordet optræder i andre felter end lemma, fleksionsform, kollokationer, fraser eller omtækt.

Dette kan umiddelbart virke som en overflod af oplysninger, men det er væsentligt at bemærke, at det kun er pkt. 1 og 2, der vises på skærmen som komplette artikler, og er søgeordet lig med grundformen, vil der kun blive vist resultat 2. Alle andre punkter er links, som fylder en linje. Linkene er ikke store, og de kan passende placeres, så de ikke generer selve artiklen, fx i den ene side af skærmen i en dertil indrettet "frame".

Det vigtige i denne sammenhæng er, at brugeren selv skal kunne bestemme, hvor meget eller hvor lidt, der skal vises. Udover at selve søgefeltet skal placeres centralt midt på skærmen, skal der under dette være mulighed for at slå visning af artikelfelter fra. Søgningen vil ikke blive berørt af brugerens valg, da der er tale om en ren outputfunktion. Det vil under designfasen blive afgjort, hvorvidt brugerens præferencer skal "huskes" af systemet, og i givet fald hvordan dette rent teknisk kan gennemføres.

9.2 Hvad brugeren søger i

Leksikograferne stiller en ordbog til rådighed i form af en database, hvor hver artikel er delt op i dets mindste bestanddele, dvs. lemma, fleksionsformer, ækvivalenter, kollokationer, fraser, henvisninger etc. hvilket under ét kaldes artikeldelen. Disse oplysninger samles i et særligt felt, som indeholder artiklen i en brugerdefineret form (output, som beskrevet ovenfor).

Derudover findes en tekstsamling af mere ustruktureret art, nemlig omtæksterne. Disse tekster skal på en endnu ikke defineret måde være til stede i databasen i indekseret form, enten som nøgleord (fx alle ord, der også forekommer i lemmalisten) eller som fri tekst. Begge dele har fordele og ulemper, som får indvirkning på søgningen, og det er ikke muligt uden forudgående forsøg at lægge sig fast på den ene eller anden metode.

Søgeresultatet genereres ad hoc i et specielt dertil indrettet felt i databasen, dvs. der sker en opdatering efter hver søgning. Dette har den fordel, at rettes der i databasen, vil oplysningerne altid være opdateret i henhold til den seneste søgning. Der er ikke noget reelt alternativ til denne metode. Da brugeren får muligheden for at vælge oplysningstyper fra, kan der ikke oprettes færdigt programmerede resultatfelter. Det er

ikke videre vanskeligt at programmere disse felter, men det stiller store krav til hardwaren, som er vært for databasen, som alt andet lige, vil blive sat på en hård prøve så snart ordbogen benyttes regelmæssigt af et bredt publikum. Til gengæld giver denne metode langt bedre og mere målrettede resultater end blot at sende hele, til dels meget omfattende, artikler til brugeren, som måske kun er på jagt efter fx et synonym. Med andre ord, den enkelte bruger og dennes behov sættes i fokus.

For at søgningen skal kunne fungere optimalt, er det vigtigt, at brugeren får at vide, hvilke data, der vises efter endt søgning, fordi denne del i høj grad overlades til brugeren selv. Brugeren skal klart have at vide, at det at begrænse visningen af søgeresultatet ikke har indflydelse på selve søgningen. Søgmaskinen vil stadigvæk søge i felter, der er valgt fra, men det vil kræve en aktiv indsats fra brugerens side at se disse fundne forekomster.

Afslutningsvis er der forudsat endnu en søgemulighed, der dog kun skal fungere som en reservefunktion. Det skal være muligt for brugeren at søge direkte på Internettet ved et klik på en ikon, således at der oprettes en direkte link til en søgemaskine (her forudses Google). Ved et klik på ikonen vil brugeren blive ført direkte til søgemaskinen, og det oprindeligt indtastede søgeord i ordbogens søgefelt vil automatisk blive overført til søgemaskinens søgefelt. Søgmaskinen vil automatisk videreføre søgningen, uden at brugeren skal foretage sig yderligere. Denne funktion er medtaget, for at brugeren kan finde autentiske eksempler på dansk eller engelsk, flere kollokationer og fraser end dem, der er medtaget i ordbogen, samt ord, der ikke er medtaget i ordbogen. En sådan indirekte søgemulighed sikrer også, at brugeren gennem ordbogen vil få mulighed for at søge efter den nyeste terminologi, og der er samtidig tale om en indirekte opdatering af ordbogen.

9.3 Omvendt søgning (engelsk-dansk)

Det er ikke praktisk muligt at koncipere databasen, således at en søgning fra engelsk til dansk giver de samme resultater som en søgning fra dansk til engelsk, eftersom ikke alle felter i artikeldelen har ækvivalenter. Hvis hele databasen/ordbogen skal vendes, forudsætter dette i princippet, at der udarbejdes to separate ordbøger, hver forsynet med referencer til den anden. Det er ganske vist rigtigt, at databasen kan vendes, således at de engelske ækvivalenter får plads som lemmata, men dette vil kun kunne bruges som udgangspunkt for udarbejdelsen af en ny ordbog, subsidiært lemmaliste. Dermed ikke sagt, at det med en del justeringer ikke vil være muligt at søge på den engelske ækvivalent, men de data der returneres til brugeren vil være stærkt amputerede og til dels vildledende. Af denne grund vil dette ikke være en del af projektet som sådan, men vil kunne udgøre et selvstændigt supplerende projekt, og der vil i første omgang kun blive mulighed for at søge i det engelske indeks.

10. Prøveartikel

Afslutningsvis vil det være på sin plads kort at sammenligne den planlagte ordbog med andre fagordbøger på det danske marked. Der findes ingen dansk-engelske regnskabsordbøger, som er alment tilgængelige på Internettet. Der findes på nuværende tidspunkt (foråret 2002) fire trykte fagordbøger, der behandler regnskabsudtryk på dansk og engelsk. Fælles for alle fire ordbøger er, at de ikke indeholder grammatiske oplysninger om lemma og ækvivalent ud over ordklasseangivelse, ikke indeholder konkrete eksempler på oversatte regnskabstekster, og stort set ikke indeholder kollokationer og fraser, hvilket alt sammen er en stor ulempe i forbindelse med oversættelse og produktion af regnskabstekster.

Af de fire ordbøger er det kun FRY, der er en egentlig regnskabsordbog. Ulempen ved denne ordbog er, at den seneste udgave er fra 1987 og dermed forældet, og at mindre end 0,5% af ordene er definerede. De tre øvrige fagordbøger er ikke specielle regnskabsordbøger, men derimod flerfagsordbøger, der prætenderer at dække hele eller store dele af erhvervslivet, fx edb, grafisk industri, militær, politik og transport, med en deraf følgende begrænset dækning af hvert fagområde. Derfor behandler de kun regnskabsterminologi som en enkelt disciplin blandt mange. LHB er fra 1999, og indeholder derfor ikke den nyeste og relevante terminologi. Herudover indeholder ordbogen ingen definitioner eller faglige forklaringer. Den eneste af de fire fagordbøger, som indeholder definitioner, er BL fra 2001, men til trods for, at det er den nyeste ordbog, anføres det udtrykkeligt i forordet, at den ikke behandler terminologien i den danske Årsregnskabslov fra 2001, og regnskabstermer udgør en ganske lille del af ordbogens samlede ordforråd. Ordbogens anvendelsespotentiale inden for regnskabsvæsen er derfor meget begrænset. DEØ fra 2001 er den eneste, der har taget hensyn til den nye terminologi inden for regnskab. De fleste vigtigste begreber er medtaget, men der gives ingen definitioner eller forklaringer på begreberne, og der mangler ofte angivelse af kollokationer og fraser med deres oversættelse til engelsk.

Der findes altså ingen speciel dansk-engelsk regnskabsordbog, der indeholder definitioner af regnskabstermerne, grammatiske oplysninger, som er relevante for oversættelse og produktion af regnskabstekster, faste forbindelser og fraser, henvisninger til andre relevante oplysninger, samt eksempler på konkrete oversatte regnskabstekster.

Den følgende korte sammenligning mellem den planlagte regnskabsordbog og de ovennævnte eksisterende trykte ordbøger, tager udgangspunkt i termen *kreditrisiko*. Af de fire trykte fagordbøger, er det kun LHB og DEØ, som har lemmatiseret termen, mens FRY og BL ikke har lemmatiseret termen. I de to relevante ordbøger, får man følgende oplysninger om termen *kreditrisiko*:

kreditrisiko credit risk (LHB)

kreditrisiko credit risk; *behæftet med* ~ exposed to credit risk (DEØ)

Da brugerfladen for den elektroniske ordbog ikke er endeligt fastlagt, er det ikke muligt at vise et eksempel på en fuldt færdig artikel og dens layout. For alligevel at give et indtryk af, hvorledes den planlagte regnskabsordbog adskiller sig fra eksisterende ordbøger på artikelplan, vises nedenfor en prøveartikel for termen *kreditrisiko* med de angivelser, ordbogen vil indeholde:

[lemma]   **kreditrisiko**

[grammatik]   (en risiko; risikoer, risikoerne *eller* risici, risiciene)

[definition]   risikoen ved at yde kredit, dvs. risikoen for, at låntageren eller udstederen af et gældsbevis ikke opfylder sine betalingsforpligtelser

[ækvivalent]   credit risk

[grammatik]   (pl. credit risks)

[udtale]   IKON MED LYDFIL

[kollokation]	afdække en kreditrisiko	hedge a credit risk
	afdækning af kreditrisiko	hedging of credit risk
	behæftet med kreditrisiko	exposed to credit risk
	formidling af kreditrisiko	intermediation of credit risk
	formindske kreditrisikoen	reduce the credit risk
	fuldt ud elimineret kreditrisiko	fully eliminated credit risk
	fordele kreditrisikoen	diversify the credit risk
	kvantificere kreditrisikoen	quantify the credit risk
	overføre kreditrisikoen	transfer the credit risk
	overvåge kreditrisikoen	monitor the credit risk
	påtage sig en kreditrisiko	assume a credit risk
	reducere kreditrisikoen betydeligt	reduce the credit risk considerably
	sprede kreditrisikoen	diversify the credit risk

	styre kreditrisikoen styring af kreditrisiko øge kreditrisikoen	manage the credit risk credit risk management increase the credit risk
[frase]	under en lavkonjunktur er kreditrisikoen typisk voksende in an economic downturn, the credit risk is typically on the increase reducere kreditrisikoen på en lang række eksponeringer reduce the credit risk on a wide range of exposures et likvidt marked for kreditderivater kan medvirke til at øge pris-informationen om kreditrisiko a liquid market for credit derivatives can contribute to enlarging price information concerning credit risk	
[synonym]	repayment risk	
[henvisning]	juridisk risiko; likviditetsrisiko; markedsrisiko; renterisiko; valutarisiko	

Litteratur

- Bergenholtz, Henning/Kaufmann, Uwe 1997: Terminography and Lexicography. A Critical Survey of Dictionaries from a Single Specialised Field. I: *Hermes* 18, 91–125.
- BL = Johansen, Niels/Kezunovich, Bozhidar/Kiertzner, Lars/Lyderup, Jens/Nielsen, Carl-Johan/Pedersen, Kurt 2001: *Business Leksikon*. Århus: BK Service.
- DEØ = Svensson, Annemette Lyng 2001: *Dansk-Engelsk Økonomisk ordbog*. København: Samfundslitteratur.
- Duvå, Grete/Laursen, Anna-Lise/Maidahl, Lisbet 1992: Brugerundersøgelser vedrørende oversættelse af fagtekster. I: R.V. Fjeld (red.): *Nordiske studier i leksikografi. Rapport fra Konferanse om leksikografi i Norden 28.–31. mai 1991*. Oslo: Nordisk forening for leksikografi, 105–133.
- Duvå, Grete/Laursen, Anna-Lise 1995: Tekstbaseret lemmaselektion. I: A. Svavarsdóttir/G. Kvaran/J. H. Jónsson (red.): *Nordiske studier i leksikografi 3. Rapport fra Konferanse om leksikografi i Norden, Reykjavik 7.–10. juni 1995*. Reykjavik: Nordisk forening for leksikografi, 93–105.
- FRY = Fryd, Ejnar 1990: *Anglo/amerikansk-dansk/Dansk-anglo/amerikansk specialordbog inden for revision, regnskabsvæsen m.v. 3. udgave revideret og ajourført af statsautoriseret revisor Per Otto Bech*. København: FSRs Forlag.

- Hansen, Børge 1985: *Hjælpebog for engelske korrespondenter*. 3. reviderede udgave ved Jørgen Alsø. København: Schönberg.
- Kirkness, Alan 1989: Wörterbuchregister. I: F.J. Hausmann/O. Reichmann/H.E. Wiegand/L. Zgusta (hrsg.): *Wörterbücher. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie*. Berlin/New York: de Gruyter 1989, 767–771.
- KPMG: *Den nye årsregnskabslov. Introduktion til ændringer og ny-skabelser i Årsregnskabsloven vedtaget 22. maj 2001*. København: KPMG 2001.
- LHB = Høedt, Jørgen (red.) 1999: *L&H Business fagordbog dansk–engelsk*. Herlev: L&H Ordbøger 1999.
- Lindemann, Margarete 2000: Vorüberlegungen zur einem französisch-deutschen Wörterbuch der Fachsprache der Wirtschaft. I: H.E. Wiegand (Hrsg.): *Germanistische Linguistik 151–152*, 173–214.
- Nielsen, Sandro 1989 : Kritisk oversigt over engelske og danske juridiske ordbøger. I: *Hermes 3*, 55–75.
- Nielsen, Sandro 1994: *The Bilingual LSP Dictionary. Principles and Practice for Legal language*. Tübingen: Narr (Forum für Fachsprachen-Forum Band 24).
- Nielsen, Sandro 1995a: Dictionary Components. I: H. Bergenholtz/S. Tarp (eds.): *Manual of Specialised Lexicography. The preparation of specialised dictionaries*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins, 167–187.
- Nielsen, Sandro 1995b: Microstructure. I: H. Bergenholtz/S. Tarp (eds.): *Manual of Specialised Lexicography. The preparation of specialised dictionaries*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins, 200–211.
- Pedersen, Jette 1995: Systematic Classification. I: H. Bergenholtz/S. Tarp (eds.): *Manual of Specialised Lexicography. The preparation of specialised dictionaries*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins, 83–90.
- Schneider, Franz 1998: *Studien zur kontextuellen Fachlexikographie. Das deutsch-französische Wörterbuch der Rechnungslegung*. Tübingen: Niemeyer (Lexicographica Series Maior 83).